

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobce: **M. L.**

zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649/15, 184 00 Praha 8 – Dolní Chabry

proti

žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**

sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2019, č. j. MSK 10071/2019, ve věci
dopravního přestupku

takto:

I. Rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 27. 2. 2019, č. j. MSK 10071/2019, **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 9 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám zástupce žalobce Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem v Praze 8, Ledčická 649/15.

Odůvodnění:

1. Žalobce v žalobě doručené Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 2. 5. 2019 navrhoval, aby krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného uvedené v záhlaví a ve výroku tohoto rozsudku a jemu předcházející prvostupňové rozhodnutí Městského úřadu Nový Jičín (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 20. 12. 2018, č. j. OSČ/87265/2018. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 20. 12. 2018 byl žalobce uznán vinným z přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3 zákona číslo 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit z vědomé nedbalosti tím, že „dne 08. 03. 2018 v 10:29 hod. na silnici I. tř. č. 48 v km 13,6 v katastru obce Starý Jičín (mimo obec) ve směru jízdy na obec Nový Jičín, kde jako řidič osobního motorového vozidla tov. zn. Š Octavia, RZ: X překročil nejvyšší dovolenou rychlost stanovenou zákonem mimo obec na 90 km/h nejméně o 38 km/h, neboť prokazatelně nejnižší hodnota jeho rychlosti jízdy činila 128 km/h, přičemž tohoto přestupku se dopustil v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát (poprvé dne 27. 07. 2017), kdy tímto svým jednáním porušil ustanovení § 18 odst. 3 zákona o silničním provozu.“ Za uvedený přestupek uložil správní orgán prvního stupně žalobci pokutu ve výši 3 500 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 1 měsíce a povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že do výroku doplnil text: „Analogicky podle § 92 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, se do doby výkonu správního trestu zákazu činnosti započítává doba vykonaného správního trestu zákazu činnosti, a to ode dne 10. 7. 2018 do dne 10. 8. 2018, uloženého na základě rozhodnutí Městského úřadu Nový Jičín, ze dne 7. 6. 2018, čj. OSČ/40023/2018“. Ve zbytku žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Žalobce v žalobě uplatnil celkem 7 žalobních bodů, a to i) námitku podjatosti, ii) námitky vůči sankci (porušení zákazu dvojího přičítání), iii) vady výroku, iv) porušení zásady bezprostřednosti (provádění dokazování bez jeho účasti), v) námitky proti měření rychlosti, vi) neprovedení přezkoušení podle § 11a zákona o meterologii a vii) námitky proti závěru o jeho zavinění. V rámci prvního žalobního bodu žalobce namítl, že v řízení vznesl námitku podjatosti proti správnímu orgánu prvního i druhého stupně, protože byl svým zmocněncem informován o tom, že mnohé správní orgány velmi pravděpodobně odměňují své zaměstnance za to, pokud vydávají rozhodnutí o uznání viny z přestupku, nebo rozhodnutí o zamítnutí odvolání a k prokázání svého tvrzení navrhoval provést dokazování, porovnáním platů a odměn oprávněných úředních osob a jejich rozhodovací praxe. V této souvislosti poukázal na to, že některé úřady již takovou praxi přiznaly. Žalobce vyslovil v žalobě nesouhlas se způsobem, jakým se žalovaný s touto námitkou vypořádal, protože ji sám posoudil. Tím podle něj došlo k porušení principu, podle kterého o námitce nemůže rozhodovat subjekt, proti kterému byla vznesena. Žalobce vyjádřil přesvědčení, že námitka podjatosti byla dostatečně určitá s tím, že pokud ji žalovaný považoval za neurčitou, měl jej vyzvat k jejímu doplnění. Reprodukci dalších žalobních bodů již nepovažuje krajský soud s ohledem níže uvedený právní závěr za

podstatné.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. K námitce podjatosti uvedl, že byla vznesena v rovině čiré spekulace, proto o ní nebylo formálně rozhodováno usnesením, navíc byla uplatněna opožděně.
4. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že správní orgán prvního stupně zahájil řízení ve věci podezření ze spáchání přestupku žalobcem oznámením ze dne 17. 5. 2018. Ve věci rozhodl správní orgán prvního stupně nejprve dne 7. 6. 2018. Jeho rozhodnutí bylo v přezkumném řízení žalovaným zrušeno a věc byla správnímu orgánu prvního stupně vrácena zpět. Správní orgán prvního stupně rozhodl ve věci opětovně dne 20. 12. 2018 shora uvedeným způsobem. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, v jehož doplnění ze dne 21. 1. 2019 uvedl doslovně, že: „... rovněž *namítá podjatost odvolacího správního orgánu, všech jeho zaměstnanců, jakož i hejtmana kraje, neboť odvolatel se dnešního dne dozvěděl od svého zmocněnce, že nejspíše i na zdejším krajském úřadu funguje praxe, kdy jsou úředníci finančně motivováni k tomu, aby vydali co nejvíce rozhodnutí o zamítnutí odvolání, přičemž tento systém má fungovat na příkaz hejtmana kraje.*“ K prokázání svých tvrzení navrhl provést důkaz analýzou údajů o platech a odměnách oprávněných úředních osob. O odvolání rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím shora uvedeným způsobem. K námitce podjatosti uvedl, že popsaná „podjatost“ neoznačuje žádný vztah ve smyslu § 14 odst. 2 zákona číslo 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) s tím, že žalovanému (resp. příslušné úřední osobě) není znám žádný obdobný pokyn a ve věci rozhoduje dle svého svědomí tak, aby vzešlo rozhodnutí správné a zákonné.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Podle § 14 odst. 3 správního řádu může účastník řízení namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení (dále jen „představený“).
7. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobce námitku podjatosti v doplnění odvolání ze dne 21. 1. 2019 vznesl a výslovně uvedl, že namítá podjatost žalovaného a všech jeho zaměstnanců, a dále uvedl konkrétní důvod, proč podjatost namítá. Ze správního spisu se dále podává, že žalovaný nepostupoval podle citovaného § 14 odst. 3 správního řádu a nenechal námitku podjatosti přezkoumat představeným ani nadřízeným správním orgánem, ale vypořádal se s ní v odůvodnění napadeného rozhodnutí tak, že žalobce neoznačuje žádný vztah ve smyslu § 14 odst. 2 (*dnešní odst. 3 – poznámka krajského soudu*) správního řádu, že mu není znám žádný obdobný pokyn a ve věci rozhoduje dle svého svědomí tak, aby vzešlo rozhodnutí správné a zákonné. Uvedený postup nepovažuje krajský soud za správný a zákonný.
8. Obecně platí, že námitku podjatosti je třeba předložit k rozhodnutí představenému, popřípadě nadřízenému správnímu orgánu. Kromě znění zákona, které v tomto směru nevyvolává výkladové nejasnosti, to vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu,

který např. v rozsudku ze dne 17. 4. 2013, č. j. 3 As 2/2013-22, konstatoval, že: „Rozhodování o námitce podjatosti je totiž založeno na hierarchickém principu [srov. dikci § 14 odst. 2 (in fine) nebo odst. 3 správního řádu], neboť o podjatosti hierarchicky níže postavené úřední osoby rozhoduje úřední osoba postavená výše. Směřuje-li tedy námitka podjatosti proti všem osobám na všech stupních hierarchie, která je limitována nejvyšším stupněm (starostou, v daném případě primátorem města – srov. § 109 odst. 1 zákona o obcích, podle kterého je v čele obecního úřadu starosta, který je služebně nadřízen i tajemníkovi /§ 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích/), je nevyhnutelné, že v posledním stupni by musel nejvýše postavený úředník rozhodovat o své vlastní podjatosti, což by bylo v rozporu s výše citovanou zásadou *nemo iudex in causa sua*. Služebně nadřízená osoba starostovi neexistuje a z toho vyplývá, že rozhodovat tedy bude služebně nadřízený orgán.“ Krajský soud připouští, že může nastat situace, kdy je námitka podjatosti uplatněna za takových okolností, že k ní správní orgán nebude přihlížet, jedná se však o výjimku z výše citovaného zákonného pravidla, která musí být řádně odůvodněna. Z napadeného rozhodnutí se však žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly takový výjimečný postup, nepodávají. V první řadě nelze souhlasit se žalovaným, že žalobcem popsaná podjatost neoznačuje žádný vztah ve smyslu § 14 odst. 2 a že je v rovině domněnky. Žalobce v rámci námítky podjatosti namítl, že podle informací od svého zmocněnce „nejspíše i na zdejším krajském úřadu funguje praxe, kdy jsou úředníci finančně motivováni k tomu, aby vydali co nejvíce rozhodnutí o zamítnutí odvolání, přičemž tento systém má fungovat na příkaz hejtmana kraje.“ Pokud by bylo pravdou, že úřední osoby jsou finančně motivovány na určitém způsobu rozhodování (zde zamítání odvolání a potvrzování přestupkových rozhodnutí), pak by to nepochybně přinejmenším pochybnosti o jejich nepodjatosti s ohledem na poměr k věci mohlo zakládat. O tom, že takové obavy nemusí být v oblasti veřejné správy nutně pouze hypotetické či spekulativní, svědčí mimo jiné také nedávno medializovaná praxe finanční správy, kterou podrobil kritice Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. listopadu 2019, sp. zn. 1 Afs 363/2018. Přestože krajskému soudu není známo, že by podobná praxe fungovala u žalovaného, nemění to nic na tom, že k námitce podjatosti vybudované na obdobných základech nelze bez řádného zdůvodnění nepřihlížet nebo je dokonce ani nepodrobit instančnímu přezkumu. Na věci nic nemění ani konstatování žalovaného v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že mu není znám žádný podobný pokyn, neboť se již jedná o věcné posouzení námítky, které přísluší představenému, resp. nadřízenému správnímu orgánu. Krajský soud podotýká, že postup žalovaného při vyřízení námítky podjatosti přezkoumal pouze v rozsahu těch důvodů, které byly uvedeny v napadeném rozhodnutí, protože mu zásadně nepřisluší domýšlet další důvody, na kterých není napadené rozhodnutí vystavěno, což platí také pro poukaz na opožděnost námítky, který byl poprvé zmíněn až ve vyjádření k žalobě.

9. Krajský soud uzavírá, že na vydání napadeného rozhodnutí se podílela osoba, proti níž byla řádně vznesena námitka podjatosti, o které nebylo zákonem předpokládaným způsobem rozhodnuto, aniž by se z napadeného rozhodnutí podávaly skutečnosti, které by takový postup odůvodňovaly. Odvolací řízení před žalovaným tak bylo zatíženo vadou, která mohla mít podle přesvědčení krajského soudu za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, neboť projednání věci příslušným správním úřadem a oprávněnou osobou, u které nejsou dány důvody pochybovat o její nepodjatosti a s tím spojené právo na přezkoumání námítky podjatosti zákonem předepsaným způsobem, patří nepochybně k základním právům účastníka každého správního řízení. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil napadené rozhodnutí bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. a současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán

právním názorem krajského soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Z něj především vyplývá, že žalovaný by měl buď postupovat podle § 14 odst. 3 správního řádu, anebo v případě, že dospěje k závěru, že není namístě předkládat věc k rozhodnutí představenému nebo nadřízenému správnímu orgánu, řádně takový postup odůvodnit. Krajský soud se dosud nezabýval ostatními žalobními námitkami, protože nejprve musí být postaveno najisto, zda vůbec úřední osoby žalovaného mohou o věci rozhodovat. Vzhledem k tomu, že se zjištěná vada řízení týkala pouze odvolacího řízení, nepřistoupil krajský soud k navrhovanému zrušení prvostupňového správního rozhodnutí. Platí přitom, že pokud soud nevyhoví návrhu na zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, žádný zvláštní výrok o tomto návrhu nevydává, neboť domáhat se zrušení rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, které předcházelo napadenému rozhodnutí, není procesním právem žalobce (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 1 As 60/2006 – 106).

10. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a právo na náhradu nákladů řízení přiznal žalobci, jehož žalobě vyhověl. Účelně vynaložené náklady řízení žalobce sestávají ze zaplaceného soudního poplatku za podání žaloby ve výši 3 000 Kč a z nákladů právního zastoupení, jejichž náhradu krajský soud žalobci přiznal podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Konkrétně krajský soud přiznal žalobci v rámci přisudku náhradu odměny advokáta za 2 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby) po 3 100 Kč podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu a jeho hotových výdajů v paušální výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Veškeré uvedené náklady řízení v celkové výši 9 800 Kč shledal krajský soud jako účelně vynaložené žalobcem za účelem uplatnění jeho práv u soudu a uložil žalovanému povinnost nahradit je procesně úspěšnému žalobci k rukám jeho zástupce za přiměřeného (§ 64 s. ř. s.) použití § 149 odst. 1 zákona číslo 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“). Lhůtu k zaplacení přisouzené náhrady nákladů řízení krajský soud prodloužil oproti základní lhůtě stanovené v § 160 odst. 1 o. s. ř. na 30 dnů od právní moci rozsudku, přičemž přihlédl k odlišnému okamžiku nabytí právní moci rozsudku vydaného ve správním soudnictví oproti rozhodnutím vydaným v občanském soudním řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Nesplní-li povinný, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může se oprávněný domáhat nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce).

Ostrava 29. listopadu 2019

JUDr. Martin Láníček
samosoudce

